DE MOOISTE (VILLA)TUINEN AAN HET

COMOMEER

Toen 'le beau monde' uit Milaan vanaf de zeventiende eeuw villa's en paleizen begon te bouwen bij het Comomeer, werd de streek voor het eerst een echte trekpleister voor mondaine levensgenieters uit heel Europa. Tot op vandaag is dat zo gebleven: wie houdt van subliem onderhouden tuinen, monumenten met Italiaanse grandeur of alleen al de geur van een heerlijke espresso op een zonnig terrasje doet op de oevers van het Comomeer een ware ontdekking.

TEKST & FOTOGRAFIE: JORIS LUYTEN

De steile oeverwanden bij het Comomeer zijn al sinds de oudheid bewoond. Geen wonder gezien het aangename klimaat en het spectaculaire landschap! Tegenwoordig zijn Villa's Carlotta, Melzi en Monastera absolute toppers. De boeiende vorm van het meer, een omgekeerde Y, ontstond toen een reusachtige gletsjer zich te pletter beukte op een hard granieten berg en zo in twee armen uitvloeide. Het meer wordt voortdurend gevoed door een bergrivier, waardoor het water steeds helder en fris blijft. De oevers zijn erg steil en de diepte loopt snel op tot bijna vierhonderd meter.

KRONKELIG HERDERSPAD

Rond het meer loopt een weg die ooit een smal herderspad was. Daar marcheerden de Romeinse troepen, op weg om Gallicië te veroveren. De kronkelige baan is nooit meer dan een steenworp verwijderd van het glasheldere meer. Met de wagen is het echter een lastige klus om zo alle bezienswaardigheden aan te doen. Bijna iedereen verplaatst zich hier dan ook liever op het water. Er is een uitgebreid netwerk van openbaar vervoer op basis van compacte veerboten. Ze razen met een hoge snelheid over het vlakke meer. Vanuit één vaste stek is het dus perfect mogelijk om op enkele dagen tijd alle villa's comfortabel te bereiken.

VILLA CARLOTTA IN TREMEZZO

Wie de kans heeft om deze wonderlijke tuin in het voorjaar te bezoeken ziet al van op grote afstand de bloeiende azalea's in alle chromatische variëteiten reflecteren op het spiegelende water. Per boot maak je een prachtige entree in deze kleurenpracht, met een oppervlakte van maar liefst 70 000 vierkante meter. De

villa zelf werd laat in de zeventiende eeuw gebouwd door een Milanese bankier. Het witte, sobere gebouw ligt tegen de bergflank aan en is te bereiken via een majestueuze trap met vijf tussenterrassen. Op elke verdieping kom je in een andere botanische verrassing terecht: geometrische bloembedden, bloeiende camelia's, papyrusplanten en een zacht klaterende fontein met mythologische dolfijnen. Het panorama op het meer is verbluffend. Wie al wat koelte wil opzoeken kan de wandeling best voortzetten door de 'citrustunnels'. Deze lange gangen met weldadig overhangende sinaasappelen en citroenen creëren een discreet parfum van frisse citrus.

HET COMOMEER ALS DECOR

De tuin bestaat uit een lange strook, onderverdeeld in thema's die naadloos in elkaar gevlochten zijn. 'Het groene theater' is een hellend vlak gevuld met rijen bloemen en afgeboord met coniferen. Opnieuw is het toneeldecor het Comomeer, met in de nevel het tegenoverliggende stadje Bellagio. De gigantische Wisteria (blauwe regen), die tegen een solitair staande naaldboom opgroeit, is een kunstwerk op zich. Via de palmentuin en de rotstuin, met meer dan vijftien soorten vetplanten en cactussen, kom je in een weelderig stukje woud terecht. Hier heeft de tuinarchitect zijn meesterschap getoond. In de kleine, natuurlijke ravijn heeft hij gewoonweg een kunstmatige rivier toegevoegd. Hierdoor ontstond een onverwacht microklimaat. Opgevuld met planten uit Australië en Nieuw Zeeland is het resultaat een biotoop die zo weggeplukt lijkt te zijn uit Jurassic Parc. Gelukkig lopen hier geen dino's rond! Hogerop ligt de bamboe tuin, nauwkeurig aangelegd

volgens aloude Japanse principes. Meer dan vijfentwintig soorten bamboe, waarvan sommige heel zeldzame soorten, waterpartijen en oriëntaalse kunstwerken scheppen harmonie en een zensfeer.

ROMANTISCH HOEKJE

Hier loopt het kronkelende pad terug naar beneden en kom je aan de achterzijde van de villa uit. De vroegere salons en kamers zijn niet meer bewoond maar als museum in gebruik. Over enkele verdiepingen heen staan kunstwerken met veel smaak opgesteld. De fries met de 'Intrede van Alexander de Grote in Babylon' is indrukwekkend als oorlogstafereel maar als je echt fragiel marmer van topklasse wilt zien, ga dan naar de zaal van Eros en Psyche. Het schaarse daglicht dat hier binnenvalt is voldoende om elke gesculpteerde emotie te accentueren. De tuin links van de villa lijkt op het eerste gezicht minder interessant maar vergis je niet: dit is het oudste en origineelste gedeelte. De oude platanen leiden de slenterende bezoeker achteloos naar de 'fontein der dwergen', wat barok misschien maar onmiskenbaar het meest romantische hoekje van de tuin.

VILLA MELZI IN BELLAGIO

Deze neoclassicistische villa, schuin tegenover Villa Carlotta op de andere oeverzijde, werd begin 1800 gebouwd voor Francesco Melzi, toenmalig vicepresident van de Italiaanse republiek. Tot het einde van zijn leven was dit zijn zomerresidentie. Het werd gedecoreerd en gemeubileerd door uitmuntende vaklui van die periode. Ook deze tuin is langwerpig en volgt nauwgezet de oevers van het meer. De oriëntaalse vijver met waterlelies is omzoomd met grillig gevormde Japanse esdoorns. Oude, verweerde stapstenen in het

gras leiden naar het gietijzeren bruggetje waaronder de karpers met hun grote monden naar een hapje komen smeken. Meteen valt ook op dat in deze tuin heel wat zeldzame planten staan, vaak solitair, zodat ze nog mooier contrasteren. Daarnaast ook hier weer grote structuren van kleurige azalea's, reusachtige tot bomen uitgegroeide rododendrons en subtiel geplaatste kunstwerken, zoals de authentieke Egyptische beelden uit de periode van Ramses II.

WANDELING MET RUSTPUNT

Langs de allee met platanen, in parasolvorm geknot, is het heerlijk wandelen naar de kleine Moorse tempel. Je passeert dan eerst nog het monument van Dante en Beatrice, dat Franz Liszt diepzinnig inspireerde voor zijn 'Dante Sonate', toen hij hier als gast verbleef. Het tempeltje zelf is in iets mindere conditie maar wel een heerlijk rustpunt. De villa is niet altijd toegankelijk. De symmetrische façade is opgesmukt met een dubbele trap. Onderaan houden Egyptische sfinxen de wacht. Ietwat verder staan een witmarmeren Apollo en Meleagro zich zedig naakt op te warmen in de felle zon. De oranjerie staat wel altijd open voor bezoekers, net zoals de familiekapel helemaal aan de zuidkant, in Pallidiaanse stijl, met binnen de familietombes. Dit is het verste punt. De wandeling terug doe je nu achter de villa door en tegen de flank aan; zo heb je continu een hoog overzicht.

VILLA MONASTERA

De basis van deze villa is het Cisterciënzersklooster van Santa Maria, dat al in perkamenten uit 1208 beschreven werd. In 1567 werd het klooster echter op bevel van de paus gesloten. Het domein kwam zo in bezit van de

adellijke familie Mornico en kreeg een tweede seculier leven als zomerhuis. Gedurende meer dan drie eeuwen werden er verbouwingen uitgevoerd. De façade werd grondig gewijzigd maar zelfs tijdens de laatste eclectische renovatie in het begin van de twintigste eeuw werd nog respect voor het bouwkundig erfgoed getoond. De villa is een mengelmoes van stijlen maar straalt toch echt karakter uit. Heel wat bekenden uit literatuur, kunst en wetenschap zijn hier ooit te gast geweest. Nu is het een internationaal congrescentrum. Het interieur is helaas niet altijd toegankelijk. De tuin is sikkelvormig en volgt de waterkant. Hier voel je de geschiedenis ademen. De aanplanting bestaat uit klassiekers als cipressen maar er zijn ook stokoude variëteiten te vinden uit de voormalige kolonies in Afrika en Amerika: palmen, agaven, yucca's en oleanders. De terrasbouw zorgt voor een strak basisperspectief. Decoratieve elementen als balustrades, beelden, vazen en fonteinentjes geven het geheel dan weer een frivoler uitzicht. Centraal ligt het koffiehuis. Als je hier eenmaal gaat zitten is het vooral uitkijken dat je je boot terug niet mist…

Info:
www.villacarlotta.it
www.giardinidivillamelzi.it
www.villamonastero.eu